

Klinisk ernæring ved Radiumhospitalet

RADHIST
Radiumhospitalets
historielag

Kreftbehandling og ernæring

Ernæring har lenge vært anerkjent som en viktig del av kreftbehandlingen. Betydningen av ernæring hos kreftpasienter har fått økt oppmerksomhet de siste tiårene.

Tidligere var hovedfokuset i kreftbehandling rettet mot selve sykdommen, mens ernæringsutfordringer som vekttap, redusert appetitt og underernæring ofte ble undervurdert.

Historikk

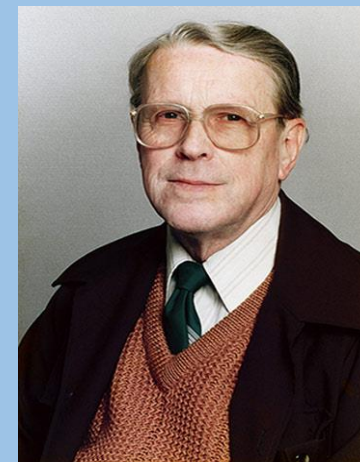
Tidlig på 1980-tallet kom overlege Halvor Vermund (øre-nese-hals-spesialist) til Radiumhospitalet (DNR) fra praksis i USA.

Vermund var vant med å ha klinisk ernæringsfysiolog i sitt behandlings –team fra USA.

Denne stillingskategorien fantes ikke ved DNR.

Vermund søkte Den Norske Kreftforening om midler til en stilling, og den første kliniske ernæringsfysiologen ble ansatt ved DNR i 1983.

For overlege Vermund var det viktig å gjennomføre planlagt behandling uten pauser grunnet dårlig ernæringsstatus hos pasientene med kreft i øre-nese-hals-regionen.

Onkolog Halvor Vermund

Ernæringsfysiolog Turid Ose var ansatt på DNR fra 1983-1994

Ernæringsfysiologens hovedoppgave i starten var å tilpasse kosten til hver enkelt pasient som fikk strålebehandling mot munn, svelg og spiserør.

Det var et nært samarbeid med:

- Kjøkkenet: Tilpasset kosten med næringsrik moset mat, næringsrike supper og drikker, etterhvert også buffet-ordning på avdelingen, slik at pasientene kunne velge tilleggs-kost selv
- Apoteket: Mange pasienter fikk etterhvert behov for næringsdrikker og sondeernæring
- Ansatte på avdeling: Sørget for oppfølging og tilrettelegging

Før maten serveres må den smakestes

Både før og etter at det ble ansatt klinisk ernæringsfysiolog i 1993 ble det brukt matkort for å kartlegge hvilken kost den enkelte pasient skulle ha (spesielle dietter, farsekost, allergier).

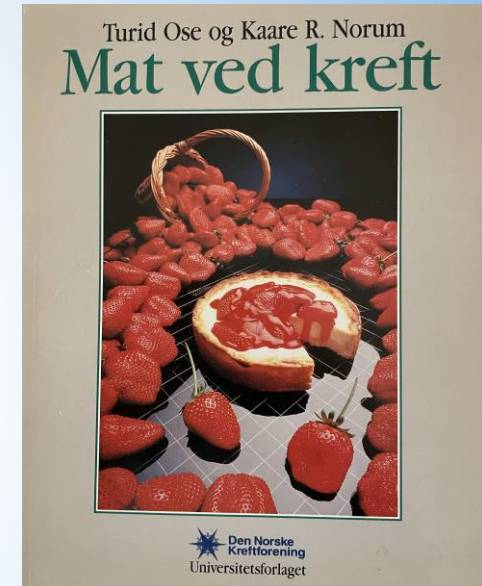
Etterhvert ble det også et nært samarbeid med Den Norske Kreftforeningen. Dette samarbeidet resulterte i informasjonshefter og kort med kostholdsråd til kreftpasienter under og etter behandling.

Brosjyre MatlystSmak juni 2023

I 1986 overtok DNR ansvaret for å lønne klinisk ernæringsfysiologer. Fra da av skulle ernæringsfysiologene dekke behovet for hele hospitalet, noe som ikke lot seg gjennomføre. Pasienter på gynekologisk avdeling ble prioritert sammen med øre-nese-hals-pasientene.

Tekst fra Turid Ose

Boken «Mat ved kreft» ved Turid Ose og Kaare R. Norum ble utgitt i 1989 med støtte fra Den Norske Kreftforening

Historikk: Matpriser fra kjøkkenet på Det norske Radiumhospital i 1954

Dir. 10/1

Frokost 1ste Påskedag 1954.

Kaffe 15 gr. 23 öre
Flöte 25 gr. 7 öre
Rafinade 2,5 38re
Melk 150 gr. 8 öre
Bröd 100 gr. 6 öre
Ost 15 gr. 10 öre
Syltetøy 60 gr. 30 öre
Sp. pölse 5 gr. 7 öre
Dyrekjøtt 10gr. 17 öre
Kok. skinke 15 gr. 27 öre
O. rull 10 gr. 21 öre
Tomat 15 gr. 6 öre
Agurk 20 gr. 17 öre
Sala t Krus. 2 öre
1 Egg 38 öre
Gaffelb. 1stk. 3 öre
Rediker 3stk. 20 öre

Kr. 2,37

+ 20 gr. melis 14,8 öre Kr. 2,518

Helge Myrnes

Smörbröd råvarenes kostende.

De faste priser:	Priser som er ustabile:
Kalverull pr./helskive kr.0,65	Räke/mayones kr.0,90
Gauda - " - " 0,35	Ita liensksalat 0,75
Geitast - " - " 0,30	Egg/laks " 1,10
Sp.Pölse - " - " 0,40	Sp.Skinke " 0,80
Tomat/agurk (august) " 0,40	Tomat/agyrk " 0,80
Servelat pr./helskive " 0,50	krusp.
Egg/gaf.biter - " - " 0,40	Egg/gaf.biter 0,60
Sp.dyrekjøtt - " - " 0,75	Skinkest./ag. 0,85
Färrerull - " - " 0,85	
Okserull - " - " 0,95	
Kok. skinke - " - " 0,95	
M/honning - " - " 0,35	
M/midagsrester- " - " 0,40	gjennemsnitt pris.

22/5-54 Helge Myrnes

Forslag: Personalfrokost

	Kaffe/fl. - 7 kalorier
Kaffe 10 gr. 15,2 öre	
Fåte (krem) 25 gr. (kr. - m. like dele	10 -"
Rafinade 2,5 gr. 3 öre	97 -"
Melk 150 gr. 8 öre (1 gla ss)	237 -"
Bröd 100 gr. (4 skiver) 6 öre	148 -"
Margarin 20 gr. 3,5 öre	47 -"
Ost (fet) 15 gr. 10 öre	94 -"
Syltetøy (innkjøpt) 10 öre	41 -"
Sp. pölse 10 gr. 14 öre	50 -"
Leverpostei 15 gr. 15 öre	67 -"
Honning 20 gr. 16 öre	15 -"
Kaviar 10 gr. 4 öre	813 kal.
Varmret 200 gr. 20 öre	240 kal.
<u>kr. 132</u>	varmret ca.

Både mengde og priser er gjennemsnitt beregnet
lavest mulig.

20-4-54.

Helge Myrnes

Mat under kreftbehandling

*«Hva du spiser er ikke så viktig som at du spiser noe.
Det er veldig bra at du nesten ikke har gått ned i vekt
i løpet av behandlingen»*

Kilde: Sykepleien 12/2015. Foto: Erik M. Sundt